

Gäller för: NU-sjukvården

Innehållsansvar: Anette Nilsson, (aneni13), Överläkare

Granskad av: Anette Nilsson, (aneni13), Överläkare

Godkänd av: Olof Ekre, (oloek), Områdeschef

Giltig från: 2024-04-19

Giltig till: 2025-07-14

Denna rutin gäller för NU-sjukvården, men kan appliceras som rekommendation för primärvård och kommunal vård och omsorg inom Fyrbodal.

ESBL – vårdhygieniska aspekter

Revidering i denna version

Inga ändringar är gjorda i denna version.

Bakgrund

ESBL, Extended Spectrum Beta-Lactamase, är enzymer som bryter ner flertalet antibiotika. Denna rutin gäller ESBL-producerande tarmbakterier som exempelvis *E. coli*, *Klebsiella* och *Proteus*. För att förhindra smittspridning av dessa bakterier krävs goda hygienrutiner i samband med vård.

Ökad förekomst och risk för spridning ses vid bristande följsamhet till basala hygienrutiner, vid överbeläggningar och hög antibiotikaförbrukning. Det är viktigt att göra en individuell smittriskbedömning. Se rutin [Riskfaktorer för smittspridning i vård och omsorg](#).

Riskfaktorer för bärarskap och smittspridning

- Diarré
- Feces-/urininkontinens
- KAD
- Bukdrän/stomi/PEG
- Trakeostoma
- Omlägningskrävande sår

Vid utveckling av antibiotikakrävande infektion med multiresistenta tarmbakterier krävs odling med resistensbestämning inför val av terapi.

Syfte

Förhindra smittspridning av ESBL i vården.

Åtgärder

Allmänt

Patienten ska vara informerad om ESBL-bärarskapet av behandlande läkare. Skriftlig patient- och läkarinformation finns på [Smittskydd Västra Götalands webbsida](#).

Patienten ska informeras om god handhygien och få hjälp vid behov.

Kontakta Vårdhygien vid behov, till exempel vid många riskfaktorer hos patienten. Vårdhygien kontakts alltid om man misstänker smittspridning på enheten.

Konsultera infektionsläkare inför antibiotikabehandling vid behov.

Vårdavdelning

1. Patient med diarré, feces- och/eller urininkontinens

- a. ska isoleras på enkelrum med egen toalett/dusch
- b. serveras mat och äter på rummet
- c. ska inte vistas i gemensamma utrymmen på avdelningen.

2. Patient med övriga riskfaktorer

- a. bör vårdas på enkelrum med egen toalett/dusch
- b. bör inte dela rum med patient som har KAD, sår, drän och/eller antibiotikabehandling
- c. får äta i matsal men ska serveras av personalen
- d. kan röra sig fritt på avdelningen förutsatt att eventuella sår är täckta.

3. Patient utan riskfaktorer

- a. kan dela rum, toalett och dusch med andra
- b. får äta i matsal men ska serveras av personalen.

Kommunalt boende

Vårdtagare med diarré ska inte vistas i allmänna utrymmen som dagrum och matsal.

Utskrivning/förflyttning av patient

Meddela alltid mottagande enhet vid förflyttning om att patienten är bärare av ESBL.

Märkning av journal

Aktuell journal ska märkas avseende ESBL-bildande bakterier.

Se [Lathund för smittmärkning av journal i Melior](#) på Vårdhygiens webbsida.

Städning/rengöring och desinfektion

Se Vårdhandbokens avsnitt [Städning, rengöring](#).

Den dagliga städningen/rengöringen med mekanisk bearbetning är mycket viktig för att hålla nere mängden smittämnen i miljön och därmed minska risken för smittspridning.

Vid kraftig och måttlig nedsmutsning, det vill säga synlig förorening, börja alltid med vatten och rengöringsmedel. Därefter desinficeras tagytor med ytdesinfektionsmedel med rengörande effekt (tensid).

Vid låg grad av nedsmutsning, det vill säga synligt rent, kan rengöring och desinfektion utföras enbart med ytdesinfektionsmedel med rengörande effekt (tensid).

Detta gäller patientnära tagytor i vårdrum, till exempel säng, sängbord samt toalettstol, tvättställ, kranar och tagytor i hygienutrymmen.

Golv rengörs med rengöringsmedel och vatten förutsatt att korrekt punktdesinfektion utförts. Hjälpmedel ska rengöras regelbundet. Utrustning och flergångsartiklar som tål värme rengörs och desinfekteras efter användning i disk- eller spoldesinfektor.

Faktaunderlag

Folkhälsomyndigheten www.folkhalsomyndigheten.se [Sjukdomsinformation om bakterier med Extended Spectrum Beta-Lactamase \(ESBL\)](#)

Sjukhusgemensam riktlinje i NU-sjukvården [Verksamhetens ansvar för städning och rengöring](#)

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: NU-sjukvården

Innehållsansvar: Anette Nilsson, (aneni13), Överläkare

Granskad av: Anette Nilsson, (aneni13), Överläkare

Godkänd av: Olof Ekre, (oloek), Områdeschef

Dokument-ID: NU10092-2087047004-11

Version: 13.0

Giltig från: 2024-04-19

Giltig till: 2025-07-14